

Marianne Smit

Portret van een nuchtere, gedreven en succesvolle harpiste

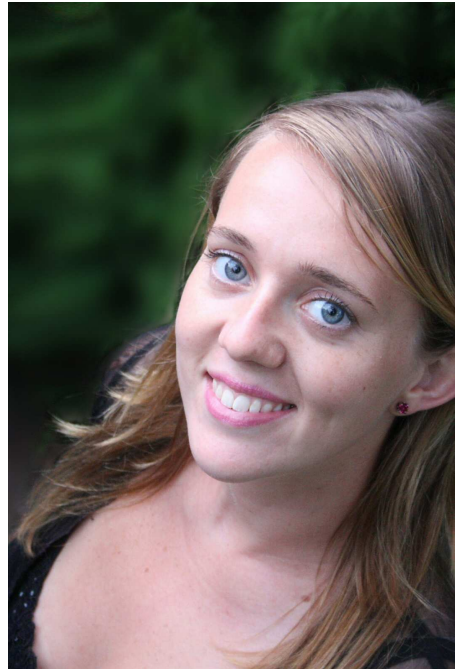
Door Aafke Lamberink – 22 Februari 2012

APELDOORN – Als soliste optreden in St. Petersburg. Producties voor het Koninklijk Concertgebouw Orkest. Spelen in het Radio-Filharmonisch orkest: Marianne heeft het allemaal gedaan.

Cum laude studeerde ze af aan het conservatorium Amsterdam mét onderscheiding voor 'bijzondere artistieke op het gebied van hedendaagse muziek.' Al jong won ze twee keer het Prinses Christina Concours en Stichting Jong Muziktalent beloonde haar drie keer met de eerste prijs.

Stockhausen, een van de belangrijkste moderne componisten, schreef een compositie voor haar en vriendin Esther Kooi. Gerenommeerde kranten als 'Le Monde' en 'London Telegraph' noemen haar "an exceptional musician" en "simply astounding".

Marianne Melchior-Smit: 27 jaar en internationaal een veelgeprezen harpiste. Een muzikale moeder en een nuchtere vader zijn de basis van haar succes.

Marianne zit op de bank: kaarsjes aan, brokken speculaas op een schaalje. De golden retrievers dirigeert ze met stellige stem naar hun mand. Een van hen sluipt halverwege de avond terug en gaat aan haar voeten liggen. In een hoek van de kamer staat de harp. In de vensterbank pronkt een rij kinderschoentjes: zoonlief kan net een beetje lopen. "Af en toe staat hij los. Als hij zich daar niet bewust van is, gaat het goed. Beseft hij dat 'ie los staat dan grijpt hij zich snel weer vast."

Marianne, nu zelf moeder, groeit op in een muzikale familie. Haar opa was dirigent, haar moeder is harpiste. Al in de buik luistert ze naar de klanken van de harp. Eigenlijk weet Marianne niet beter of de harp is er altijd geweest. "Ik vond het eigenlijk helemaal nooit interessant. Toen ik vier was koos ik voor de piano. Ik wou een instrument voor mezelf. Het is niet leuk als je moeder het altijd beter kan en beter weet hoe het moet."

Elf jaar oud is ze als Esther Kooi, een harpleerling van haar moeder, mee wil doen aan het tv-

programma 'Geef nooit op' van Peter Jan Rens. Dát vindt Marianne wel interessant. Moeder besnaart een oude, bijna uit elkaar vallende, harp. "Ik raakte de harp voor het eerst aan om die vervolgens nooit meer los te laten. De harp had ineens een enorme aantrekkingskracht, die de piano nooit had gehad."

"Ik denk altijd dat ik niet zo goed ben, ik wil altijd beter zijn."

Als Marianne iets wil bereiken zal ze er komen, hoe dan ook. Moeder Gertru wou haar dochter een makkelijk partijtje aanleren zodat ze mee kon naar Peter Jan Rens. Vlak voor de opnames brak Marianne haar arm. Dat was balen: Ze kon inmiddels al met twee handen spelen en eigenlijk wou ze al een moeilijkere partij. Uiteindelijk zat ze er toch, met één arm in het gips.

Door het doel dat de harpiste voor ogen heeft, vergeet ze vaak te genieten van de weg die eraan vooraf gaat. "Ik denk altijd dat ik niet zo

goed ben. Ik wil nog beter, en nog beter. Je bent altijd al met de volgende stap bezig. Het is nooit goed genoeg. Dat is wel frustrerend." Marianne kijkt naar haar harp. "Dat is eigenlijk frustrerend aan het hele vak. Altijd staat die harp daar in de hoek en roept je. Nooit is het klaar. Je moet altijd nog dit en dat."

Haar gedrevenheid bracht haar succes op succes. "Het hoogtepunt in mijn carrière is het samenwerken met componist Karlheinz Stockhausen. Ik heb er van geleerd hoe je iets moet aanpakken waarvan je denkt: 'hoe moet ik dat in vredesnaam doen?' En dat het uiteindelijk dan toch kan." Stockhausen was niet de makkelijkste om mee te werken. "Hij hoort álles. Hij is zó perfectionistisch. We waren soms uren bezig met één regel. En om zo goed naar jezelf te luisteren en zoveel perfectie van jezelf te eisen: dat is heel zwaar." De première in Milaan was een groot succes en het duo stond vervolgens op podia in verschillende landen. Marianne vertelt lachend: "Wij zijn eigenlijk ook de enige twee harpistes in de wereld die dit stuk kunnen spelen omdat het zo ingewikkeld is. Als mensen het stuk willen horen moeten ze ons hebben. Dat is wel een lekkere positie."

Toch verandert, net als bij elk mens, niet alles wat Marianne aanraakt in goud. Vlak na haar eindexamen deed ze mee aan hét harpconcours in Israël. Dat mislukte. "Na de eerst ronde werd ik er al uitgegooid. Ik had een heel goed eindexamen, toen ik dat gehad had was ik er klaar mee. Vervolgens moest ik me binnen twee weken nog weer opladen." Marianne heeft de harp de tijd daarna gelaten voor wat 'ie is. Twee jaar had ze naar het concours toegewerkt en

binnen twee dagen stond ze weer thuis. "Op dat moment was het heel rot. Ik heb toen even mijn harp in de hoek gegooid en me bezig gehouden met heel andere dingen." Marianne neemt een slok van haar thee. "Eigenlijk heb ik het van tevoren verkeerd ingeschat. Toch blijft mijn motto dat als je iets écht wilt, dan kun je dat ook."

"Met beide benen op de grond: daar hou ik wel van."

In de woonkamer hangt een trouwfoto. "We hebben foto's gemaakt in het theater waar mijn vader als technicus werkte. Hij overleed toen ik achttien jaar was." Van haar moeder kreeg Marianne de harp mee, van haar vader nuchterheid. Net toen ze haar middelbare schoolexamens afgerond had, overleed haar vader. Het duurde drie maanden voor haar nieuwe opleiding zou beginnen. "Ik zag het helemaal niet zitten. De rest was aan het werk en naar school en ik zat thuis. Mijn moeder kwam met het idee om een pup op te voeden. Dus ben ik met een pup gaan trainen. Dat was een beetje mijn therapiehondje. Je moest tien keer per dag naar buiten, je móest ergens voor zorgen." Naast dat dit heeft geholpen in haar rouwproces, ontstond er ook een nieuwe passie. "Op een gegeven moment gaf ik zelf hondentrainingen. Het was een goede zet van mijn moeder, die pup." Bijzonder is dat de harpiste de nuchterheid van haar vader hierin terugvindt. "Het is leuk omdat het heel anders is. Lekker buiten zijn. De mensen in de hondenwereld verschillen ook enorm van mensen in de muzikwereld. Ze staan met beide benen op de grond en daar hou ik wel van!"

"Als je iets écht wilt, dan kun je het ook."

Die nuchterheid zorgt er ook voor dat Marianne accepteert dat sommige dingen haar niet liggen. Marianne is bijvoorbeeld slecht in de zakelijke kant van haar beroep. "Als je de naam van harpiste Lavinia Meijer roept: die kent iedereen. Die is heel goed in zichzelf verkopen. Ik ben heel

slecht in die zakelijke kant, maar word ook ongelukkig als ik het wel probeer. Dan heb ik eigenlijk een soort struisvogelpolitiek: dat is niet voor mij, dat ben ik niet, dus dat doe ik ook gewoon niet!" Toch is Marianne niet jaloers op Lavinia Meijer. Op het conservatorium zei haar docente dat ze vriendjes moest gaan maken met iedereen. "Dat gaat tegen mijn natuur in. Ik heb een allergie voor dat spel.

Ik vind gewoon niet iedereen leuk en dan ga ik niet doen alsof, dat werkt niet voor mij. Alles wat je doet, moet je heel goed doen, dan val je ook wel op."

Kan Marianne zonder haar harp?
"Vroeger dacht ik van niet. Ik was er als topsporter mee bezig. Mijn leven wás studeren en concerten geven. Ik heb nu een lieve man, een prachtig kind. Dan zie je dat er ook zoveel meer is." De harpiste lacht: "Ik ben blij dat ik van mijn hobby mijn beroep heb gemaakt en niet achter de kassa zit. Maar daar zou ik ook wel gelukkig worden, misschien met minder passie."

Door Aafke Lamberink